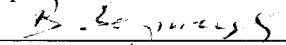

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут практичної культурології та арт-менеджменту
/назва інституту/

Кафедра мистецтвознавчої експертизи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково педагогічної роботи
проф. Телячий Ю.В.

«___» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи іконографії

/повна назва навчальної дисципліни/

Для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво

/шифр і назва/

спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

/шифр і назва спеціальності/

освітній рівень бакалавр

/бакалавр, магістр/

освітній рівень Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

/назва освітньої програми/

спеціалізація _____

/за наявності/

/назва спеціалізації/

вид дисципліни за вибором

Форма навчання денна

Навчальний рік 2021/2022

Кількість кредитів ECTS 5

Мова викладання, навчання

та оцінювання українська

Форма підсумкового контролю екзамен

Викладач: кандидат мистецтвознавства Пархоменко Ніна Володимирівна, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. (_____) «___» 20__ р.
/підпис, ПІБ, дата/

на 20___/20___ н.р. (_____) «___» 20__ р.
/підпис, ПІБ, дата/

на 20___/20___ н.р. (_____) «___» 20__ р.
/підпис, ПІБ, дата/

на 20___/20___ н.р. (_____) «___» 20__ р.
/підпис, ПІБ, дата/

Розробник(и):

Пархоменко Ніна Володимирівна. Кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи.

ПОГОДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(підпис)

Дичковський С.І.

(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(підпис)

Федорук О.К.

(прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «14» 08 2011 р.

Протокол № 1 від «14» 08 2011 р.

Схвалено науково- методичною радою Академії

Протокол від «30» 08 2011 року № 4

Голова науково-методичної комісії Телячий Ю. В. (Телячий Ю. В.)

(прізвище та ініціали)

«30» 08 2011 року

1. Анотація (опис) навчальної дисципліни (у тому числі міждисциплінарні зв'язки):

Навчальна дисципліна «Основи іконографії», що викладається на 1 курсі є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують мистецтвознавчий профіль фахівця експерта в області образотворчого мистецтва й визначають необхідні навички для здійснення аналізу художніх творів українських митців XII – XVIII ст.

Міждисциплінарні зв'язки; дисципліна опирається на отримані знання з «Міфології в образотворчому мистецтві», «Вступу до фаху», «Історії українського мистецтва XII – XVIII ст.»

В такому контексті навчальна дисципліна «Релігіознавство, основи іконографії», що передбачена навчальним планом НАКККіМ для студентів I курсу, (загальна кількість годин – 210 годин (кредитів ЄКТС – 5): аудиторні години – (лекційні – 32 год., семінарські заняття – 32 години), для самостійної роботи студентів визначено 114 год.) і є важливою складовою формування теоретичних знань та практичних навичок фахівців у сфері сучасного мистецтвознавства.

2. Мета дисципліни:

Надати студентові знання, необхідні для проведення іконографічної атрибуції творів християнського мистецтва.

3. Завдання:

- Ознайомити з історією розвитку християнського мистецтва, особливостями його художньої мови, етапами формування іконографії основних типів канонів.
- Навчити здійснювати аналіз іконографічних стилістичних особливостей твору і для проведення атрибуції пам'яток церковного малрства, визначення часу їх створення.
- Навчити користуватися сталим термінологічним апаратом опису зображення, сформуванню чіткої системи практичних навичок.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- Знання, щодо особливостей розвитку давньоруського мистецтва XII – XVIII ст., спадковості традицій.

- Знання щодо особливостей розвитку української культури і мистецтва XII – XVIII ст.

У результаті опанування навчальної дисципліни студенти повинні набути такі програми **компетентності**:

інтегральна: здатність розв’язувати складні завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, реставрації, а також експертизи творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих знань з теорії, історії мистецтва та експертизи.

загальні:

- здатність застосовувати на практиці знання, навички та уміння набуті у результаті дослідницької роботи;

фахові:

- здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки;

- здатність усвідомлювати взаємозв’язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань з образотворчого мистецтва.

- здатність володіти знанням базової мистецтвознавчої, експертної, методичної літератури;

- здатність здійснювати експертну діяльність на базі професійних знань, мистецтвознавчих та практичних камеральних і лабораторних досліджень;

- здатність створювати та реалізовувати власні методики у галузі експертної діяльності, аргументовані знанням мистецьких стилів різних епох та володінням техніками, прийомами та методиками дослідження.

Опановуючи навчальну дисципліну студент повинен дотримуватися академічної доброчесності, визначеної в НАКККіМ.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.	Знати понятійно-категоріальний апарат навчальної дисципліни; причини та особливості розвитку	Лекції, семінарські заняття	Опитування, тестування, перевірка	20%

	стилістичних напрямків в українському мистецтві ХХ ст.		практичних завдань	
2.	Вміти розрізняти стилістичні ознаки напрямків та виділяти художню манеру окремого майстра і школи.	Лекції, семінарські заняття	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	20%
3.	Розрізняти новітні методи вираження, побудову нової образності ХХ ст.	Лекції, семінарські заняття	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	30%
4.	Застосовувати отримані знання на практиці; вміти використовувати навички аналізу українського іконопису, ефективно проводити атрибуцію відповідних творів мистецтва.	Семінарські заняття	Опитування, тестування, перевірка практичних завдань	30%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін, які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	4.1	4.2
Програмні результати навчання (назва)					
Грунтовні знання історії образотворчого мистецтва.	РН 1				
Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії		РН 2			
Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури			РН 3		
Уміння виокремити основні етапи розвитку світового та національного мистецтва, вміти виділити та обґрунтувати загальні засади та специфіку культурно-історичних процесів				РН 4	
Володіння методами опрацювання мистецтвознавчої літератури, узагальнення та аналізу мистецького матеріалу з дотриманням норм академічної доброчесності, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах				РН 7	
Здатність до особистісно-професійного лідерства та успіху. Спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію. Здатність до самоосвіти, самоорганізації, рефлексії, самовдосконалення та продовження професійного розвитку					РН 10

7. Схема формування оцінки (згідно п. 7 «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р. наказ № 187-0)).

Система оцінювання охоплює вхідний, поточний, модульний і підсумковий контроль. Результати навчання здобувачів вищої освіти в Академії оцінюють за шкалою Академії, чотиробальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

7.1. Форми оцінювання здобувачів вищої освіти:

- **семестрове оцінювання:**

1. Контрольна робота з тем ЗР*(тест): - 25 балів/15 балів**.
2. Самостійне завдання 1: РН 1.2. – 20 балів/ 12 балів.
3. Самостійне завдання 2: РН 1.3. – 20 балів/ 12 балів.
4. Проведення колоквиуму: РН 1.3. – 15 балів/ 9 балів.
5. Підсумкова контрольна робота (екзамен): - 20 балів/ 12 балів.

* ЗР – змістовний розділ.

** максимальний бал/ порог бал для отримання позитивної оцінки відповідної форми контролю.

- **підсумкове оцінювання: екзамен.**

7.2. Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо: бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у колоквиумі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).

Зразки тестових завдань для контрольної роботи, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з данної дисципліни.

Зміст курсу складає єдиний змістовий розділ. Змістовий розділ включає лекції, самостійну роботу здобувачів вищої освіти, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

<u>Змістовий розділ</u>				Підсумкова робота / екзамен
80 залікових балів (максимум)				
Самостійна робота 20 (максимум)	Контрольна робота 25 (максимум)	Колоквиум 15 (максимум)	Самостійна робота 20 (максимум)	20 (максимум)

Умовою допуску до підсумкової роботи (екзамену) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у колоквиумі, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота/екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	48	12	60
Максимум	80	20	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та передачі контрольних робіт здійснюється у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р. наказ № 187-0)

Екзамен виставляється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за екзамен за результатами контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають екзамен.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на екзамені є обов'язковою.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за шкалою за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКЕС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план передбачає 32 заняття

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Прак.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий розділ «Основи іконографії»					
1.1	Історичний та суспільно-політичний контекст розвитку українського іконопису XII-XIV ст. Створення канонів, формування іконографії.	8	2	2	14
1.2	Особливості художньої мови православної ікони.	28	6	6	16
1.3	Іконографічні особливості іконостасу, його яруси.	18	4	4	14
1.4	Основні іконографічні зображення Божої Матері.	20	4	4	14
1.5	Іконографічні зображення Христа.	26	6	6	14
1.6	Особливості іконографії сюжетів «Різдва»,	10	2	2	14

	«Хрещення», «Благовіщення», «Успіння».				
1.7	Атрибути ангелів і архангелів.	20	4	4	12
1.8	Народна українська ікона.	15	4	4	12
Всього за навчальною дисципліною		210	32	32	114

Загальний обсяг 210 год., в тому числі:

лекцій – 32 год.

практичні – 32 год.

аудиторні – 96 год.

самостійна робота – 114 год.

9. Рекомендовані джерела:

1. Антонова В.И. Мнеева Н.Е., Каталог древнерусской живописи, М., Искусство, 1963, т.1-2
2. Кондаков Н.П. Иконография Богоматери, М. 1999
Кондаков Н.П. Иконография Иисуса Христа, СПб., 1905,2001 р.
3. Жолковский П.М. Украинський живопис XVII-XVIII ст., К., 1978
4. Земная жизнь Пресвятой Богородицы и описание святых чудотворных ее икон. Ярославль, 1998
5. Лазарев В.Н. Византийское и древнерусское искусство., М., 1978
6. Логвін Г.Н. Миляева Л., Українське мистецтво XV- 1 пол. XVII ст., К., 1963
7. Покровский Н.В. Евангелие в памятниках иконографии, СПб., 1892
8. Свенцицкий І.С. Иконопис Галицької України XV- XVI ст., Л., 1928
9. Щавинський В.А. Очерки по истории техники живописи и технологии красок в Древней Руси., Л.-М.,1935